

Sygn. akt III KK 401/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący)

SSN Marek Siwek

SSN Igor Zgoliński (sprawozdawca)

Protokolant Elżbieta Wawer

w sprawie **K. K.**

skazanego z art. 209 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 23 lutego 2021 r.,

kasacji, wniesionej na korzyść skazanego przez Prokuratora Generalnego
od wyroku Sądu Rejonowego w G.

z dnia 26 września 2019 r., sygn. akt X K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w G. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 września 2019 roku. sygn. akt X K (...), Sąd Rejonowy w G. uznał oskarżonego K. K. za winnego tego, że w okresie od 13 lutego 2018 r. do 30 września 2018 r. w miejscowości T. uporczywie uchylał się od ciążącego na nim z mocy ustawy i na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w G. z dnia 22 września 2009 r. w sprawie o sygn. akt VRC (...) obowiązku łożenia rat alimentacyjnych na rzecz dziecka R. K., czym naraził go na niemożność zaspokojenia podstawowych

potrzeb życiowych, gdzie łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, tj. czynu z art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 209 § 1a k.k., za który wymierzył karę 2 lat ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie; na podstawie art. 34 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 3 k.k. zobowiązał oskarżonego do wykonywania ciążącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie syna R. K. w okresie wykonywania kary ograniczenia wolności:

Orzeczenie to nie zostało zaskarżone przez żadną ze stron procesu i uprawomocniło się w dniu 4 października 2019 roku (k. 98).

Kasację od tego wyroku, na podstawie art. 521 k.p.k., złożył na korzyść oskarżonego Prokurator Generalny. Zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, tj. art. 410 k.p.k. i art. 366 § 1 k.p.k. Naruszenie to polegało na pominięciu przez Sąd wynikających z akt sprawy istotnych okoliczności, mających znaczenie dla prawidłowego określenia czasu popełnienia czynu z art. 209 § 1 i 1a k.k., a dotyczących uprzedniej karalności oskarżonego za czyny z art. 209 § 1 i 1a k.k., w tym zaniechaniu przeprowadzenia dowodu z treści prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w G., sygn. akt X K (...), poprzez odczytanie bądź ujawnienie dokumentu w trybie art. 393 § 1 k.p.k. lub art. 394 § 2 k.p.k. Na skutek tego doszło do wadliwego określenia granic czasowych przypisanego czynu i niesłusznego skazania K. K. za uchylanie się od ciążącego obowiązku alimentacyjnego na rzecz syna R. K. w okresie od 13 lutego 2018 r. do 30 września 2018 r., pomimo tego, że prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 17 maja 2019 r., sygn. akt X K (...), K. K. został skazany za ten sam czyn, popełniony na szkodę tego samego pokrzywdzonego, w okresie od 13 lutego 2018 r. do 20 września 2018 r.

W konsekwencji autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w G. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja była oczywiście zasadna i spełniała kryteria do rozpoznania jej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Trafnie skarżący zwrócił uwagę na

uprzednią karalność oskarżonego K. K. za uchylanie się od płacenia alimentów na rzecz syna R. K. oraz jej konsekwencje dla niniejszego postępowania.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 17 maja 2019 r., sygn. akt X K (...), K. K. został skazany za tożsamy czyn z art. 209 § 1 i 1a k.k., popełniony na szkodę syna R. K. w okresie od 13 lutego 2018 r. do 20 września 2018 r. na karę 4 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie (k. 135 - 136 akt sygn. X K (...)). Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 25 maja 2019 r. (k. 136 akt sygn. X K (...)).

Zestawienie przypisanego tym wyrokiem okresu niealimentacji na rzecz syna R. K., z okresem przypisanym oskarżonemu wyrokiem zaskarżonym obecnie kasacją wskazuje, że okresy te w znacznym stopniu się pokrywają. Skazanie K. K. za zarzucany mu czyn, obejmujący okres uchylania się od świadczeń alimentacyjnych ustalany poprzednio w sprawie prawomocnie osądzonej oraz obejmujący dalszy okres niealimentacji nie stworzyło powagi rzeczy osądzonej co do całości przypisanego zaskarżonym wyrokiem skazania (zob. np. wyroki SN: z dnia 5 stycznia 2001 r., V KKN 504/00, OSNKW z 2001, z. 7-8, poz. 57; z dnia 14 grudnia 2001 r., II KKN 37/01, LEX nr 51602; z dnia 17 stycznia 2002 r., II KKN 72/01, LEX nr 51852). Dawало jednak podstawę do stwierdzenia, że okres przestępnego działania został w wyroku przypisany wadliwie. Niewątpliwe jest również, że do wydania wadliwego orzeczenia doszło w wyniku rażącej obrazy przepisów procesowych wskazanych w kasacji., tj. art. 410 k.p.k. i art. 366 § 1 k.p.k.

Rozpoznawanie spraw o przestępstwa określone w art. 209 k.k. wymaga wnikliwego badania okresów niealimentacji, z uwzględnieniem wszystkich ewentualnych wcześniejszych skazań tak prawomocnych, jak i nieprawomocnych. Elementy te rzutują zarówno na prawidłowe określenie tożsamości czynu pod względem czasu jego popełnienia, ustalenia ilości popełnionych czynów, przyjęcia prawidłowej kwalifikacji prawnej, jak i wysokości kary. Z prawidłowego ustalenia czasu trwania przestępstwa wynikają także konsekwencje dotyczące biegu przedawnienia czy też recydywy wskazanej w art. 64 § 1 k.k. Treść zaskarżonego wyroku wskazuje natomiast, że przy rozpoznaniu niniejszej sprawy Sąd tej staranności nie zachował w sytuacji, w której dysponował danymi o karalności (k.

88 - 90). Nie przeprowadził dowodu z treści wyroku sygn. X K (...) i nie odczytał, ani nie ujawnił tego dokumentu w trybie art. 393 § 1 k.p.k. albo 394 § 2 k.p.k. Stanowiło to naruszenie przepisu art. 366 § 1 k.p.k. W poczet materiału dowodowego nie zostały natomiast zaliczone aktualne dane o karalności skazanego, mające kluczowe znaczenie dla prawidłowego rozstrzygnięcia o skazaniu (k. 88 – 90, 96 – 97).

Uchybienia powyższe były rażące, a ich wpływ na treść prawomocnego wyroku był istotny i oczywisty w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k. Ewidentnie niekorzystnie ukształtowano bowiem sytuację prawną oskarżonego, implikując skutki dotyczące biegu przedawnienia czy też powrotności do przestępstwa z art. 64 § 1 k.k. Nade wszystko konsekwencją było jednak wadliwe powtórne skazanie za czyn, którego znaczny fragment był już przedmiotem osądu w innym zakończonym prawomocnie postępowaniu karnym.

Stwierdzenie tego uchybienia zadecydowało o uchyleniu zaskarżonego wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, w toku którego wydane zostanie orzeczenie pozbawione opisanych mankamentów.